

IV. Література XX ст.

Тема 34. Василь Симоненко (1935 — 1963)

Василь Андрійович Симоненко належить до покоління «шістдесятників». Він прагнув осмислити життя, звернутися до духовного досвіду особистості та історії рідного народу.

В. Симоненко постає перед сучасним читачем виразником народної совісті, правди, надії й віри. Силою свого поетичного таланту, даром образного узагальнення поет підніс життя звичайних людей до рівня загальнолюдських ідеалів і проблем, долучив до духовних здобутків світової культури.

Реалізував себе як поет (дві поетичні збірки), прозаїк (збірка новел і оповідань), казкар («Цар Плаксій та Лоскотон», «Подорож в країну Навпаки», «Казка про Дурила»). Домінанти творчості:

- постійна увага до звичайної людини, її тривог і проблем, до буденного життя;
- протест проти безглуздя епохи і порожнечі людського існування, сповненого гучних гасел або брехні чи замовчування влади;
- позиція: кожна особистість становить собою окремий космос, самоцінний за своєю сутністю, народ - безліч неповторних індивідуальностей;
- утвердження національної гідності окремої людини, усього народу;
- контраст між переможними звітами влади і виснажливими буднями сільських трудівників;
- підняття проблем історичної пам'яті («Монархи», «Де зараз ви, кати мого народу?»)
- глибокий патріотизм, синівська відданість («Задивляюсь у твої зіниці...», «Лебеді материнства», де звучать мотиви казкового дивосвіту і дороги як вибору життєвого шляху);
- сатирична спрямованість казок;
- інтимна лірика - через дослідження філософії почуттів, від романтичного захоплення до гірко розчарування; сповнена глибини й вогню щирих почуттів, певного юнацького максималізму, життєстверджувальної енергії.

Ліричний герой:

1) романтичний і закоханий юнак;

2) зріла людина з великим життєвим досвідом, здатна до філософських роздумів.

(«Світ який! Мереживо казкове...», «Ти знаєш, що ти людина...», «Я», «Вона прийшла», «Є в коханні і будні, і свята...» та ін.)

Домінанта - основна, панівна ідея, головний, панівний принцип, основна ознака або найважливіша складова частина чого-небудь.

«Лебеді материнства»

Поезія написана в період, коли В. Симоненко працював у газеті «Молодь Черкащини». Провідна думка твору - найдорожчим для кожної людини є Батьківщина, котру не обирають, як і рідну матір, а люблять такою, як вона є. На початку твору постає чарівний світ казки, що манить і бентежить маленького героя. Далі - напутнє слово матері синові, якому колись доведеться вирушати в життєву дорогу і поставати перед вибором. Монологічна форма оповіді надає авторській інтонації щирості, відвертості, довірливості. Особливого темпоритму твору досягнуто завдяки різній силі інтонаціям: то плавним, спокійним, заколисуючим, то імпульсивним, вибуховим.

Автор застосовує алітерації, повторення приголосних р, л, щоб створити враження зачудування, таємничості:

Темряву тривожили криками півні,

Танцювали лебеді в хаті на стіні,

Лопотіли крилами і рожевим пір'ям,

Лоскотали марево золотим сузір'ям.

Алітерація - зумисне надмірне повторення однакових приголосних звуків з метою створення звукового образу зображуваного або посилення інтонаційної виразності мови.

Вірш сповнений народнопісенних символів, казкових образів, співзвучний із колисковими; його прикрашають епітети й порівняння: «лебеді, як мрії», «сади зелені», «білява хата», «диво-наречені», «тихі зорі», «лебеді рожеві», «зорі сургучеві» та ін.

Мати і Україна - нероздільні поняття, материнський образ переростає в образ-символ Вітчизни.

Рефреном і заключним акордом звучать у вірші слова «Вибрати не можна тільки Батьківщину», підсилюючи значення головної думки твору.

Рефрен (повтор) (від франц. «приспів») — повторення однакових слів чи виразів, віршованих рядків чи строф у творі з метою звернення на них особливої уваги читачів, підкреслення мелодійності, ритмічності.